

4. ANALIZA STADIULUI DE ÎNDEPLINIRE A OBIECTIVELOR STRATEGICE DIN STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE A POLULUI DE CREȘTERE TIMIȘOARA (SIDU) PENTRU PERIOADA 2015-2020 (2023)

Capitolul urmărește monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Polului de Creștere Timișoara 2015-2020 și are la bază metodologia prezentată în cadrul respectivului document strategic. Astfel, conform “Capitolului 8.3. Controlul și evaluarea rezultatelor implementării SIDU a PCT” din Strategia Integrată de Dezvoltare a Polului de Creștere Timișoara 2015-2020: “evaluarea îndeplinirii SIDU se face de către ADI PCT în parteneriat cu reprezentanții AM-POR, pe baza documentelor și materialelor elaborate de către Structurile de Implementare, Primăria și Consiliul Local Timișoara, Consiliul Județean Timiș și a primăriilor și consiliilor locale din zona de influență inclusă în SIDU 2015-2020.” De asemenea, evaluarea respectivă presupune aprecierea gradului de îndeplinire a obiectivelor și politicilor propuse în SIDU. Gradul de îndeplinire este estimat procentual, în funcție de parcurgerea etapelor de realizare a proiectelor propuse (lucrări, decontări financiare, termene, calitate, recepția lucrărilor). De asemenea, evaluarea se realizează anual și are la bază fișe de evaluare întocmite la nivelul Structurilor de Implementare (SI), sub autoritatea ADI PCT și a reprezentanților AM-POR. Pe baza fișelor respective, secretariatul Structurilor de Implementare întocmește un raport de evaluare care este supus analizei și aprobării ADI PCT.¹

Totodată, Strategia Integrată de Dezvoltare a Polului de Creștere Timișoara 2015-2020 prevede și un șir de indicatori relevanți pentru monitorizarea implementării și evaluării SIDU, prezentați în următorul tabel.

TABEL 1 - INDICATORI RELEVANȚI PENTRU MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA SIDU PCT 2015-2020

INDICATOR	VALOARE DE BAZĂ	ȚINTĂ 2020
Rata ocupării forței de muncă (%)	70%	72%
Reducerea emisiilor de CO2 (tone/an)	1.502.857	Reducere cu 15%
Învățământ terțiar (%)	26,7%	30%
Abandonul școlar (%)	0,67%	Menținere sub 1%

Sursa: Primăria Municipiului Timișoara. SIDU PCT 2015-2020

Pe lângă acești indicatori, Strategia Integrată de Dezvoltare a Polului de Creștere Timișoara 2015-2020 prevede și un șir de indicatori de rezultat, aferent fiecărui obiectiv strategic, prezentați în următorul tabel, preluat din SIDU PCT 2015-2020:

¹ SIDU PCT 2015-2020

TABEL 2 - INDICATORI DE REZULTAT PENTRU MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII ȘI EVALUĂRII SIDU 2015-2020

OBIECTIV		
Obiectiv 1: Creșterea competitivității economice și a capacității de inovare prin specializare inteligentă	Structuri noi/modernizate de cercetare dezvoltare și transfer tehnologic	5
	IMM-uri inovative care colaborează cu centre de cercetare/alte IMM-uri	
	Centre noi/modernizate de colectare / sortare / distribuție / prelucrare produse agricole	1
	Producători locali sprijiniți	N/A
Obiectiv 2: Dezvoltarea unei infrastructuri integrate, complexe și flexibile, și a unui sistem inteligent de management al traficului, în vederea creșterii accesibilității și mobilității	Rețele de transport extinse/modernizate - km	N/A
	Reducerea timpului de deplasare în / între localități (%)	10
	Creșterea numărului de călători transportați cu mijloace de transport în comun (%)	10
	Populație deservită de rețele de utilități (%)	95
Obiectiv 3: Asigurarea unui mediu social intercultural, coeziv și dinamic, favorabil incluziunii și progresului	Obiective de patrimoniu conservate/reabilitate	3
	Vizitatori ai obiectivelor de patrimoniu	N/A
	Centre sociale pentru grupurile vulnerabile noi/modernizate	4
	Beneficiari ai serviciilor sociale	N/A
	Scăderea nevoii de acoperire de servicii medicale (%)	10
	Rata brută de cuprindere în învățământul general obligatoriu	99
Obiectiv 4: Asigurarea unui habitat ecologic, confortabil și atractiv	Creșterea suprafețelor de spații verzi (%)	10
	Creșterea numărului de turiști (%)	20
	Creșterea numărului de evenimente cu potențial de atragere turistică	3
Obiectiv 5: Promovarea unei administrații inteligente, integratoare și transparente	Sisteme informatice noi/modernizate/ corelate	3
	Rata de participare a personalului la programe de formare profesională (%)	50

Sursa: Primăria Municipiului Timișoara. SIDU PCT 2015-2020

Din punct de vedere **metodologic**, pentru realizarea unei evaluări, coerente și corecte a implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare a Polului de Creștere Timișoara pentru perioada 2015-2020 este nevoie de parcurgerea metodologiei de realizare a evaluării, respectiv și a implementării strategiei. Astfel, sunt necesare fișele de evaluare elaborate de către Structurile de Implementare și Rapoartele de Evaluare aprobate de către ADI Polul de Creștere Timișoara. În contextul în care aceste documente nu sunt publice și disponibile la nivelul Primăriei mun. Timișoara și a Agenției de Dezvoltare

Intercomunitară Polul de Creștere Timișoara, evaluarea impactului Strategiei de Dezvoltare Integrată a Polului de Creștere Timișoara 2015-2020 va fi realizată în baza indicatorilor de monitorizare și evaluare menționați mai sus. De asemenea, în lipsa monitorizării portofoliului de proiecte aferent strategiei, indicatorii menționați mai sus reprezintă unica soluție pentru o evaluare cât mai precisă.

În același timp, pentru a valida relevanța și corectitudinea metodologică a unui indicator în procesul de evaluare a documentului strategic, este necesar ca acest indicator să întrunească următoarele aspecte:

- să înregistreze o valoare de referință și o țintă pentru anul 2020;
- să fie cuantificabil pentru perioada supusă evaluării (2015-2020).

Astfel, situația indicatorilor relevanți pentru monitorizarea și evaluarea SIDU PCT este următoarea:

- **Rata ocupării forței de muncă (%)** – este un indicator socio-economic calculat de către INS drept un raport procentual, dintre populația ocupată civilă și resursele de muncă disponibile. Institutul Național de Statistică pune la dispoziție date cu privire la rata ocupării forței de muncă doar la nivel județean, regional și național, nefiind posibilă evaluarea în dinamică a acestui indicator la nivel local;
- **Reducerea emisiilor de CO2 (tone/an)** – este un indicator de mediu care în SIDU PCT 2015-2020 prezintă valori pentru anul 2008, fără a fi indicată metodologia de calcul a indicatorului sau sursa de unde pot fi preluate valorile indicatorului respectiv. Acest fapt face imposibilă analiza indicatorului în procesul de evaluare a impactului SIDU PCT 2015-2020;
- **Învățământ terțiar (%)** – fără o metodologie de calcul indicată și fără alte detalii cu referire la indicatorul respectiv, se consideră că acesta se referă la ponderea populației cu studii superioare din totalul populației. Astfel de date vor fi disponibile odată cu publicarea datelor de la Recensământul General al Populației și Locuințelor din 2021, fără a putea fi analizat indicatorul respectiv în dinamica anilor aferenți SIDU PCT – 2015-2020;
- **Abandonul școlar** – este un indicator care vizează serviciile educaționale și încadrarea tinerilor în unitățile de învățământ preuniversitar. Institutul Național de Statistică pune la dispoziție date cu privire la abandonul școlar doar la nivel județean, nefiind disponibile date la nivel de UAT, ceea ce face imposibilă analiza indicatorului pentru monitorizarea și evaluarea impactului strategiei.

Analiza indicatorilor de rezultat prezentați în Tabelul 3 va fi realizată luând în considerare cerințele metodologice prezentate mai sus, iar unde va fi imposibilă măsurarea indicatorilor respectiv, se vor propune alți indicatori relevanți și cuantificabili aferente Obiectivelor Specifice din cadrul Strategiei Integrate de Dezvoltare pentru Polul de Creștere Timișoara 2015-2020.

OS1 Creșterea competitivității economice și a capacității de inovare prin specializare inteligentă

Indicatori de rezultat:

- Structuri noi/modernizate de cercetare dezvoltare și transfer tehnologic (ținta: 5);
- IMM-uri inovative care colaborează cu centre de cercetare/alte IMM-uri;
- Centre noi / modernizate de colectare / sortare / distribuție / prelucrare produse agricole (ținta: 1);
- Producători locali sprijiniți.

Luând în considerare faptul că nu au fost identificate evidențe sau surse pentru preluarea informațiilor cu privire la indicatorii respectivi, iar pentru doi dintre aceștia nu a fost stabilită nicio țintă pentru anul

2020, pentru a analiza implementarea Obiectivului Strategic 1 care are la bază componenta economică, sunt considerați relevanți următorii indicatori:

- Cifra de afaceri a întreprinderilor active în perioada 2015-2020.

Conform Institutului Național de Statistică, în perioada 2015-2020, cifra de afaceri a întreprinderilor active din municipiul Timișoara a înregistrat o creștere de **49,8%**. În contextul în care pentru indicatorul respectiv nu a fost stabilită nicio țintă, nu se poate stabili dacă indicatorul și-a atins ținta sau nu.

- Numărul întreprinderilor active în perioada 2015-2020.

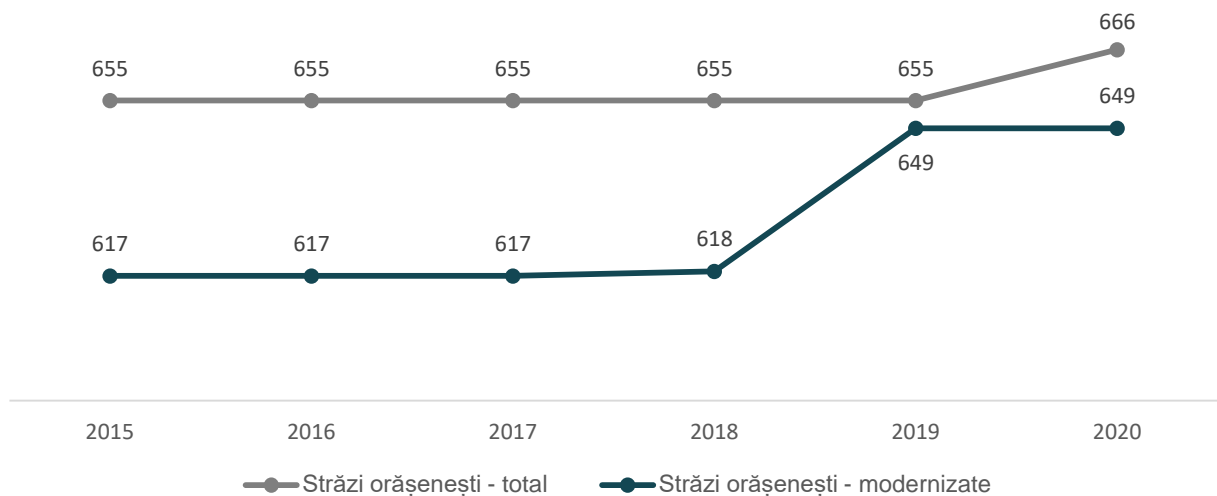
În ceea ce privește numărul întreprinderilor active, acesta a crescut în perioada 2015-2020 **cu 27,8%** (+3.327 întreprinderi active). Atât creșterea numărului de întreprinderi cât și a cifrei de afaceri generate de acestea reprezintă o creștere economică sustenabilă, care se bazează inclusiv pe antreprenariat.

OS2 Dezvoltarea unei infrastructuri integrate, complexe și flexibile, și a unui sistem inteligent de management al traficului, în vederea creșterii accesibilității și mobilității

- Rețele de transport extinse/modernizate – km;
- Reducerea timpului de deplasare în / între localități (%), (ținta: 10);
- Creșterea numărului de călători transportați cu mijloace de transport în comun (%), (ținta: 10);
- Populație deservită de rețele de utilități (%), (ținta: 95).

Din indicatorii respectiv, au fost identificate date care să măsoare în dinamică evoluția indicatorului “Rețele de transport extinse/modernizate – km”, pentru restul indicatorilor, neexistând date, evidențe sau estimări care să permită analiza acestora. Astfel, conform Institutului Național de Statistică, în anul 2020, lungimea totală a străzilor orășenești din municipiul Timișoara era de 666 km. în creștere cu 11 km (+1,7%) față de anul 2015. De asemenea, din acești 666 km., în anul 2020, 649 de km erau străzi orășenești modernizate (cu îmbrăcăminte din beton, asfalt sau piatră fasonată). Față de anul 2015, lungimea străzilor orășenești modernizate a crescut cu 32 km (+5,2%).

FIGURĂ 1 - LUNGIMEA TOTALĂ A STRĂZILOR ORĂȘENEȘTI ȘI A STRĂZILOR ORĂȘENEȘTI MODERNIZATE DIN MUNICIPIUL TIMIȘOARA, ÎN PERIOADA 2015-2020, KM



Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În contextul indicatorului cu privire la rețelele de transport, este important de menționat următoarele proiecte care vizează extinderea sau modernizarea infrastructurii de transport în comun sau a transportului ecologic, și anume:

- “Amenajarea rețelei urbane de piste de biciclete – etapa a II-a”, care presupune amenajarea a 68 de kilometri de pistă pentru biciclete pe 55 de străzi, proiect aflat încă în implementare;
- “Reabilitarea liniilor de tramvai și modernizarea tramvelor stradale în Municipiul Timișoara, Traseu 5, Calea Bogdăneștilor” – proiect care are drept obiectiv modernizarea tramei stradale și reabilitarea liniilor de tramvai pentru a crește viteza de deplasare și confortul pentru călători;

OS3 Asigurarea unui mediu social intercultural, coeziv și dinamic, favorabil incluziunii și progresului

- Obiective de patrimoniu conservate/reabilitate (ținta: 3) – indicatorul a fost atins în măsură de 100%, Primăria municipiului Timișoara reușind să implementeze mai multe proiecte de reabilitări a clădirilor istorice, câteva fiind exemplificate drept bune practici pe pagina web a primăriei:
 - Piața Unirii nr.9;
 - Piața Unirii nr.10;
 - Piața Unirii nr.11;
 - Strada George Coșbuc nr.1 ;
 - Strada Ștefan cel Mare nr. 2.
- Vizitatori ai obiectivelor de patrimoniu.

La momentul elaborării analizei stadiului de îndeplinire a SIDU PCT 2015-2020, singurele evidențe ale numărului de vizitatori ai obiectivelor de patrimoniu sunt puse la dispoziție către Institutul Național de Statistică și reprezintă numărul de vizitatori la muzee și colecții publice. În analiza acestui indicator este necesară precizarea metodologică prin care perioada analizată va fi 2015-2019 deoarece în anul 2020 majoritatea instituțiilor de cultură nu au putut activa cu program normal din cauza restricțiilor pandemice, astfel că de-a lungul mai multor luni din an, muzeele și colecțiile publice au fost închise pentru publicul larg. Așadar, în perioada 2015-2019, numărul de vizitatori în muzee și colecții publice a crescut semnificativ, de la 171.777 în 2015, la 247.204 în anul 2019, fiind înregistrată o creștere absolută de 75.427 de vizitatori și o creștere relativă de 43,9%. În contextul în care pentru indicatorul respectiv nu a fost stabilită nicio țintă pentru orice orizont de timp, valorile prezentate mai sus reprezintă evoluția în dinamică a acestui indicator.

- Centre sociale pentru grupurile vulnerabile noi/modernizate (ținta: 4);
- Beneficiari ai serviciilor sociale;
- Scăderea nevoii de acoperire de servicii medicale (%) (ținta: 10);
- Rata brută de cuprindere în învățământul general obligatoriu (ținta: 99%) – de comentat.

OS4 Asigurarea unui habitat ecologic, confortabil și atractiv

- Creșterea suprafețelor de spații verzi (%), (ținta: 10).

Conform Institutului Național de Statistică, în perioada 2015-2020, suprafața spațiilor verzi din municipiul Timișoara a fost constantă, de 525 ha, ceea ce indică faptul că ținta pentru indicatorul respectiv nu a fost atins.

² <https://www.primariatm.ro/patrimoniu/reabilitare-cladiri-istorice/proiecte-demonstrative-si-exemple-de-reabilitare-corecta/proiecte-demonstrative/>

- Creșterea numărului de turiști (%), (ținta: 20).

Similar indicatorului cu privire la numărul de vizitatori de patrimoniu, analiza în dinamică a numărului de sosiri ale turiștilor în municipiul Timișoara este relevantă pentru perioada 2015-2019, în contextul în care în anul 2020 unitățile de primire turistică au înregistrat pauze semnificative de funcționare din cauza restricțiilor impuse pe fonul pandemiei de COVID-19, respectiv activitatea turistică a scăzut semnificativ. Astfel, conform INS, în perioada 2015-2019, numărul sosiri ale turiștilor în unitățile de cazare din municipiul Timișoara a crescut cu 16,4% (+45.844 de sosiri), valoare inferioară țintei de 20%. În altă ordine de idei, în anul 2020 au fost înregistrați cu 56,3% mai puțini turiști față de anul 2015, în contextul pandemiei de COVID-19.

- Creșterea numărului de evenimente cu potențial de atragere turistică, (ținta: 3).

OS5 Promovarea unei administrații inteligente, integratoare și transparente

- Sisteme informatice noi/modernizate/ corelate, (ținta: 3);
- Rata de participare a personalului la programe de formare profesională (%), ținta (50).

În lipsa unor date exacte care să permită analiza în dinamică a indicatorilor mai sus menționați, pentru evaluarea Obiectivului Strategic 5 cu referire la creșterea capacității administrative, sunt considerate relevante prezentarea următoarelor proiecte implementate de către Primăria Municipiului Timișoara:

- Optimizarea standardelor de calitate în sistemul public al Municipiului Timișoara;
- Promovarea și aplicarea măsurilor pentru prevenirea corupției și consolidarea principiilor de etică și integritate în activitatea administrației publice locale la nivelul municipiului Timișoara.

De asemenea, este important de menționat și proiectul aflat în prezent în implementare:

- Simplificarea procesului participativ și decizional în relația cu cetățenii prin digitalizarea integrată și eficientizarea administrației publice la nivelul Primăriei Municipiului Timișoara.

Astfel, conform proiectului “Promovarea și aplicarea măsurilor pentru prevenirea corupției și consolidarea principiilor de etică și integritate în activitatea administrației publice locale la nivelul municipiului Timișoara” reiese că personalul din Primăria Municipiului Timișoara a realizat cursuri despre legislația națională, combaterea corupției și etică în administrația publică, fără însă a fi disponibil numărul de beneficiari pentru a cuantifica indicatorul respectiv.

În ceea ce privește indicatorul de digitalizare și de implementare a unor sisteme informatice noi, elementul de digitalizare este prezent în descrierea și obiectivele proiectului aflat în implementare: “Simplificarea procesului participativ și decizional în relația cu cetățenii prin digitalizarea integrată și eficientizarea administrației publice la nivelul Primăriei Municipiului Timișoara.” În cadrul proiectului respectiv vor fi îndeplinite următoarele acțiuni:

- Crearea unui portal virtual de interacțiune a cetățenilor și a operatorilor economic cu Primăria Municipiului Timișoara;
- Retrodigitalizarea arhivei Primăriei Municipiului Timișoara, a cel puțin 5.000 unități arhivistice (bibliorafturi);
- Organizarea de cursuri de formare profesională a angajaților în următoarele domenii:
 - folosirea instrumentelor digitale create în cadrul acestui proiect (infrastructura de identitate digitală pentru informarea și consultarea cetățenilor în relația cu administrația locală);
 - modul de aplicare a recomandărilor din strategia de eficientizare a participării publice, inclusiv comunicarea și relaționarea cu cetățenii.

În concluzie, analiza stadiului de îndeplinire a Obiectivelor Strategice din Strategia Integrată de Dezvoltare a Polului de Creștere Timișoara pentru perioada 2015-2020, scoate în evidență următoarele:

- din punct de vedere metodologic, în analiza implementării SIDU au intervenit modificări cauzate de lipsa datelor pentru evaluarea indicatorilor propuși, fiind propuse alternative acolo unde a fost posibil;
- dintre indicatorii cuantificabili și pentru care a fost stabilită o anumită țintă pentru anul 2020, ținta respectivă nu a fost atinsă;
- în ultimii ani, Primăria Municipiului Timișoara a demarat un șir de proiecte care vor avea un impact semnificativ, inclusiv asupra indicatorilor de monitorizare. Totuși, impactul real al acestor proiecte va putea fi măsurat doar după implementarea proiectelor respective.

În lipsa monitorizării a stadiului de implementare a proiectelor din portofoliului de proiecte aferent SIDU PCT 2015-2020 este imposibilă cuantificarea bugetară, pe obiective, a implementării SIDU 2015-2020.